

Buitengewoon | PORTRET VAN EEN OPMERKELIJKE NOORD-HOLLANDER

De veerkracht van vluchtelingkinderen

Karin Kloosterboer strijdt al dertig jaar voor kinderrechten. Nu heeft de Haarlemse haar eigen organisatie opgericht: Kind met Recht.

TEKST: EWOUT DE BRUIJN / FOTO: HARRY VAN KESTEREN

Kwetsbare kinderen, zoals in de asielzoekerscentra, hebben nodig dat er iemand voor hen opkomt. Die kinderen zijn niet zielig, maar ze hebben wel dezelfde rechten als Nederlandse kinderen. Dat wordt weleens vergeten, met alle gevolgen van dien." *Kind met recht* adviseert en wijst overheden en uitvoeringsinstanties zoals het *Centraal orgaan Opvang Asielzoekers* gevraagd en ongevraagd op de rechten die vluchtelingkinderen hebben.

Kloosterboer werkte eerder ook voor organisaties als *Unicef* en *Defence for Children*. Ze schrijft rapporten, doet onderzoek en adviseert over beleidsvraagstukken. "Ambtenaren op ministeries bellen mij soms om te vragen wat ze in een bepaalde situatie moeten doen. Het zijn kwesties die ze in Den Haag niet dagelijks bij de hand hebben." De rechten van vluchtelingkinderen, constateert ze, staan bij de overheid vaak laag op de prioriteitenlijst.

Tijdens het hele interview kiest Kloosterboer haar woorden zorgvuldig. Ze wil voorkomen dat ze door haar gedrevenheid en het onrecht dat ze ziet, dingen zegt die de belangen van kinderen kunnen schaden. En toch: "Soms lijkt het wel alsof er gedacht wordt in eerste- en tweederangs kinderen. Voor kinderen in een azc is alles minder goed georganiseerd dan voor Nederlandse kinderen die op school zitten. Daar kan ik me nog altijd boos over maken." Kloosterboer krijgt vuur in haar stem en haar ogen blinken als ze vertelt over de Nederlandse vader die haar benaderde omdat zijn kind niet kon spelen bij een klasgenootje dat in een asielzoekerscentrum woonde. "Stuitend", noemt ze het voorval. "Dat jongetje had

problemen gehad en nu eindelijk een vriendje. Maar die vriendschap dreigde stuk te lopen door de starheid van het personeel van het azc." Na het contact met Kloosterboer was het wel mogelijk om de kinderen met elkaar te laten spelen. Het is een van de vele voorbeelden die laten zien dat er nog veel moet gebeuren om kinderen van vluchtelingen dezelfde kansen te geven als Nederlanders.

Puberhormonen

Ze maakt zich zorgen om de groep minderjarige alleenstaande asielzoekers. "Een puber die zonder familie is gevlucht voor oorlogsgeweld en nu samen met andere pubers in een opvangcentrum woont, heeft een aanzienlijke kans op lichamelijke en geestelijke problemen. Door de angst, stress en de puberhormonen stopt bij sommige tieners de ontwikkeling. Ze groeien niet meer en blokkeren geestelijk. Dat is een groot probleem, dat onvoldoende wordt erkend." Kloosterboer ziet om zich heen dat in sommige azc's jongeren met zulke symptomen elkaar beïnvloeden, waardoor de problemen verergeren. Het leidt vaak tot schooluitval en een negatieve houding ten opzichte van Nederland. "Als we niet beter omgaan met vluchtelingkinderen, komen ze in moeilijkheden. Dat is ontoelaatbaar

“**Steeds verhuizen, maakt kinderen murw. Sommige gezinnen zijn op wel twintig locaties geweest.**

voor deze kinderen zelf, maar het levert op termijn ook problemen op voor de samenleving", zegt Kloosterboer. Ze vreest dat kinderen, die nu naar Nederland vluchten, straks voor dezelfde problemen kunnen zorgen als een deel van de Marokkaanse jeugd. "Daar moet meer aandacht voor komen. Ouders moeten begeleid worden en de kans krijgen om hun kinderen goed op te voeden. Als we dat niet doen, kan dat tot problemen leiden. Dat moeten we voor zijn."

Het systeem in Nederlandse asielzoekerscentra is funest voor kinderen. De procedure duurt lang en vluchtelingen verhuizen vaak van opvang- naar

opvangcentrum. Al met al zeer nadelig voor kinderen", verzucht Kloosterboer. "Er zijn gevallen bekend van gezinnen die op wel twintig locaties zijn geweest. Alles inpakken en weer verhuizen. Dat maakt kinderen murw." Kinderen die het overkomt, maken minder snel vriendjes in een nieuwe woonplek. Ze kiezen voor een meer teruggetrokken bestaan. Als ze in contact komen met leeftijdgenootjes, hebben die vaak hetzelfde probleem, waardoor ze elkaar eerder naar beneden trekken dan samen ertegenaan gaan.

Het gesprek komt op de 19-jarige jongen die ze ontmoette in het azc in Zeewolde. De jongen woonde met z'n hele familie in een appartement. Hij was samen met een broertje gevlucht uit Aleppo en als bootvluchteling aangekomen in Europa. Z'n minderjarige broertjes en zusje zitten op school, maar hij niet. "Dat komt vaak voor", legt Karin Kloosterboer uit. "Een minderjarige mag beginnen aan een opleiding en die afmaken. Voor volwassenen geldt dat niet. Die moeten eerst wachten op de uitkomst van hun asielprocedure." Soms lukt het om via de mazen van de wet ervoor te zorgen dat jongeren toch kunnen blijven leren, zodat ze niet stil komen te staan in hun ontwikkeling. Karin Kloosterboer: "Een kind dat slim genoeg is om het vwo te volgen, kun je soms beter adviseren om havo te doen. Dan kan hij nog voor zijn achttiende levensjaar beginnen aan een vervolgopleiding en die mag hij dan afmaken. Als je achttien bent op het moment van het vwo-examen, mag je daarna niet aan een vervolgopleiding beginnen. Dan sta je met lege handen."

Foto's

Kloosterboer laat het boek *Kijk mij eens!*, zien dat ze heeft gemaakt voor *Unicef*. Het staat vol foto's van 25 kinderen in azc's in Limburg. Ze hebben een professionele workshop fotografie van vijf dagen gehad en een camera gekregen. Een vijftienjarig meisje maakte een foto van de bomen rond het azc. Daaronder schrijft ze: "Wat ik het fijnst vond in Sri Lanka is de natuur. [...] In Sweikhuizen houd ik ook het meest van de natuur."

Een zestienjarige jongen uit Syrië heeft een foto gemaakt van een blanke hand en een gekleurde hand die elkaar vasthouden. Hij wil laten zien dat er geen discriminatie is. "Op school is die er wel. De Nederlandse kinderen met wie wij gelijktijdig pauze hebben, schreeuwen naar ons."

In het boek staat ook een foto van de maan. Het meisje dat hem maakte denkt zo aan haar familie en vrienden die zijn achtergebleven in Syrië. "Zij zien dezelfde maan als wij."

Kloosterboer wil met het boek laten zien dat kinderen veerkracht hebben. Die kracht is sterker dan het starre, stroperige systeem waar ze soms in vast dreigen te lopen.

De foto's laten zien hoe kinderen zelf omgaan met de situatie. Ze houden de herinnering aan hun vaderland levend, maar proberen het beste te maken van de toekomst. Kloosterboer: "Gelukkig zijn er veel mensen die hen daarbij kunnen en willen helpen. Het verhaal dat ik vertel lijkt soms negatief, maar er zijn niet alleen mensen die varkenskoppen neerleggen om vluchtelingen te verjagen. Ik wijs ook altijd op de initiatieven die het verschil kunnen maken. Zoals een burgemeester die in gesprek gaat met het ministerie over een schrijnend geval. Of de azc's waar meer vrijwilligers zijn dan er mensen wonen. Dat is heel waardevol." ■

Poldertragedie en stadskolder: Marius Jaspers over de (Noord-)Hollandse actualiteit tussen 1296 en nu.

"You gotta give the world credit for beauty."

Ik kwam deze zin tegen in *Days Without End* van Sebastian Barry, een recente roman over het Wilde Westen, waarin op grote schaal verminkt, verkracht, geroofd, vermoord en uitgeroeid wordt. De verteller zit op de veranda van een tabaksplantage en geniet van de verbluffende zonsopgang en het uitbundige gekwinkeler van de *whippoorwills*. Helaas niet lang. Aan de horizon tekenen zich silhouetten van ruiters af en ja... dan is het weer gedaan met de vrede.

"Je kunt veel van de wereld zeggen, maar mooi is ie wel." Die tamelijk wrange observatie sluit goed aan bij mijn eigen merkwaardige gemoedstoestand. Want het is in deze wereld lang niet overal koek en ei en dikke mik, zoveel is jullie mogelijk ook opgevallen? Dus je zult mij niet horen over degenen die de wintermaanden in gepaste sombere doorbrengen. Alle begrip voor iedereen die tobt, sikkeneurt, doemdenkt, kniest en zwartkijkt.

Alleen, mij lukt het niet. Sorry. Het begint al op weg naar mijn werk. Het lijkt wel een complot, zo vaak als de hemelschilders experimentele nieuwe tinten aan hun palet toevoegen de laatste tijd. Grillige wolken buitelen over elkaar heen, smekend om te worden gefotografeerd. Soms is het of er 's nachts stiekem triljoenen pixels zijn toegevoegd aan de vrieslucht. De koeien in het weiland dampen, stampen en briesen theateraal, speciaal voor mij.

Soms is het of er 's nachts stiekem triljoenen pixels zijn toegevoegd aan de vrieslucht

Ja, dat malle gevoel kan ik af en toe hebben. Dat ze (weldoeners!) de hele wereld speciaal voor mij hebben aangelegd en ingericht. Met alles erop en eraan. Met zijn oneindige complexiteit en dynamiek. Dat die zweogende fietsers in poncho's en regenbroeken allemaal talentvolle figuranten zijn in het toneelstuk van mijn leven, evenals de automobilisten in hun files, trimmers, hondenuitlaters en het jonge slagersechtpaar dat als ik langskom de winkel gereedmaakt voor de eerste klanten.

Op hun laatste CD zingt *De Kift* met schorre stem: *Het geluk dat wacht je niet af, dat moet je bejagen*. Maar op veel dagen gebeurt het

MARIUS JASPERS is columnist, docent Engels, fervent schaker en oprichter en hoofdredacteur van *Raarlens Dagblad* (www.dagblad.nl)

omgekeerde. Het geluk komt me gewoon aanwaaien, gratis. En (voor wie nu al op het punt staat de mannen met de witte jassen van de dichtstbijzijnde GGZ-instelling te bellen om een gedwongen opname voor me te regelen) het wordt nog gekker. Soms vind ik geluk in een waspask of een kletskep. Op mijn blijmet-allesdagen kan het gebeuren dat ik een streekkrant oppak en daar het succesverhaal lees van Fred de Ridder uit Hoorn, overtuigd glazenwasser sinds zijn veertiende en uitvinder van het waspask voor gebruikers van de telescoopsteel. Fred heeft - met katrollen en stukjes fietsband - een soort harnas uitgedokterd waarmee het 13(!) meter lange apparaat beter te hanteren valt. Van Chicago tot China maakt Fred uit Hoorn furor! Zulke bescheiden wereldverbeteraars, daar kunnen we er niet genoeg van hebben.

Of neem kletskepknapperigheidkeuringsschijnemachines. Tot voor kort had ik geen benul van hun bestaan. Dat zit zo: koek (kletskep, krakeling, speculaas) moet knapperig uit de verpakking komen en het gerbit precies genoeg weerstand bieden als je erin bijt. Tot zover is het niet al te technisch, hè? Maar welke zoetekauw besef (ik heb het uit een wetenschappelijke bijlage) dat er apparatuur is ontwikkeld die koek op knapperigheid test? Speciaal ontworpen machines vermorzelen kletskep en meten de versheid af aan het *lawaai* dat daarbij wordt geproduceerd. KKG-GRKKRRKK! Leve het menselijk vernuft en doorzettingsvermogen... Denk daar eens aan, voor je lusteloos een koekje in de koffie doopt!

Ik wens alle lezers een krokant 2017, met veel kraak en smaak.

Kletskep